

[המהדורה המודפסת](#) << [הארץ השבוע](#)

הפראנויה של מגלי הארצות

מאת [שחר סמוחה](#)

ההאקרים - פורצי המחשבים שרואים בעצמם חוקרים עקשנים, להבדיל מה"יתושים" שעסוקים בהפלת אתרים - התכנסו השבוע בתל אביב, עדיין חוששים משוטרים סמויים, עדיין מאוכזבים מהתדמית השלילית

כנס ההאקרים, השבוע בתל אביב. "הגעתי כאנתרופולוג. הקהילה הזאת מעניינת כי יש כאן אנשים שהם אמנים ורואים במחשב ובאינטרנט את הפלטפורמה שלהם", אמר יוסי ורדי

תצלום: מוטי קמחי

שלוש שעות לאחר תחילת כנס ההאקרים "Y2Hack4", שהתקיים ביום שלישי במועדון ה-TLV בנמל תל אביב, אף אחד עדיין לא לבש את אחת משלוש החולצות המרשיעות, אבל חשודים היו למכיר. "פעם הייתי מחפשת אנשים עם שיער קצר, אבל עכשיו מישהו הראה לי פה מישהו עם זנב סוס שהוא מכיר ויודע שהוא סמוי", אמרה נאורה שם-שואל, מארגנת הכנס, כשאישוניה מתרוצצים מצד לצד, מנסים לאתר את המסתנן.

החולצות, שעליהן הכיתוב "I am a Fed" (בתרגום חופשי: "אני שוטר סמוי") הן אחת המסורות הוותיקות של כנסים דומים שמתקיימים בעולם. הן אמורות להוציא לאור חפרפרות שהמסד שלח כדי לרגל, אבל גם משמשות אמצעי ליצירת קשרים חברתיים חדשים. זה עובד כך: כשאחד ממשתתפי הכנס מזהה בקהל מישהו שנראה לו חשוד, הוא ניגש אליו עם החולצה שעוברת מיד ליד ומעמיד לפניו ברירה פשוטה - תוכיח שאתה לא סמוי, או שתלבש את אות הקיץ הזועק למרחקים.

כשם שכל האקר משתמש בדרך ייחודית לו לפרוץ לאותה מערכת מאובטחת, לכל אחד מהם יש דרך ייחודית להוכיח שהוא מאנשי שלומם של באי האירוע. הוא יכול, למשל, להראות שהוא מכיר באופן אישי מישהו מוכר בקהילה, להפגין ידע פנימי ושליטה בפרטים הטכניים של פרויקט מסוים שרק בקהילה מכירים, או פשוט לגשת אל אחד מהמחשבים הפזורים בחלל הכנס ולהציג את היכולת שלו בפריצה לאחד הבנקים הווירטואליים שנועדו לאתגר את המשתתפים.

אבל מה שנראה בתחילה כפראנויה של אנשים שחיים באזור הדמדומים של האינטרנט והופכים צל הרים להרים, מתברר כמדויק כשצלם "הארץ" זיהה בין הנוכחים ארבעה חוקרים של יאח"ה בלבוש אזרחי. כשהוא ניגש לומר שלום, הם ביקשו ממנו להנמיך פרופיל ונטמעו בקהל. "יש כאן סמויים, אין בזה ספק", אמרה שם-שואל. "אנשים כבר באו ואמרו לי 'זה מהשב"כ, זה עצר אותי פעם'. בכנס ההאקרים הקודם, לפני ארבע שנים, ברגע שהתחילו לתת לאנשים את החולצות עם הכיתובים, ראינו פתאום שישה אנשים פשוט לוקחים את עצמם וגולשים החוצה".

כדי להרגיע את חברי קהילת ההאקרים בישראל, שרבים מהם לא הגיעו לכנס מפחד החשיפה, החליטה שם-שאל שהמשתתפים לא יזוהו בשמותיהם, אלא בכינויים שבהם הם משתמשים ברשת. נוסף לכך, היא הקפידה בקנאות שצלמי העיתונות יעזבו את המקום שעה לאחר תחילת האירוע ולא דקה אחת מאוחר יותר.

כמה שעות אחרי תחילת הכנס, שם-שאל - בימים כתיקונם מתכנתת, כותבת, מתרגמת ו"בונה עולמות ברשת" - כבר נראית מרוצה, ויש לה סיבה טובה. היא הצליחה להביא למועדון התל אביבי כ-800 בני אדם, שנהנו (בחינם) משורה ארוכה של הרצאות ופעילויות, קיבלו חולצות וספר שהוצאו לכבוד וזכו לפיצות ומשקאות קולה ללא הגבלה.

חשוב מכך: היא הצליחה לגרום לכל זה לקרות בלי להישען על תאגיד גדול. "אם היינו עובדים עם תאגידים גדולים האירוע הזה היה מתקיים במלון 'דייוויד אינטרקונטיננטל' ולא ב-TLV", הסבירה. "המימון לאירוע הזה - בין 12 ל-15 אלף דולר - הגיע מכיסם של אנשים פרטיים ומחברות אבטחת מידע וחברות כוח אדם שמחפשות פה אנשים".

אבל לא היה פשוט גם להשיג את תמיכתם. "חברות מאוד חצויות לגבי התמיכה שלהן בכנס כזה. אפילו 'אלאדין', שמאוד תמכה בנו, היתה חצויה בשאלה של כמה להראות נוכחות פה. הם שינו, למשל, כמה פעמים את גודל הלוגו שלהם על השלטים. פעם גדול, פעם קטן, עד שהם החליטו על הגודל הנכון".

אבי וייסמן מחברת "SeeSecurity", שעוסקת במתן פתרונות אבטחה ובהכשרת כוח אדם, הסביר שחברתו החליטה להפגין נוכחות באירוע "בראש ובראשונה כדי לגייס אנשים מבריקים, שמלבד היכולת הטכנית שלהם יהיו גם בעלי אינטליגנציה רגשית גבוהה - כי הם יצטרכו להדריך אנשים - ועם אמינות ללא רב". הוא אמר אמנם כי "האקרים בהגדרה אינם שומרי חוק, משום שכדי ללמוד כיצד לפרוץ למערכות צריך לעבור על החוק", אבל גם הדגיש ש"99.9% מהם לא עוברים על החוק. יש להם סקרנות שמביאה אותם לשאול כמה רחוק הם יכולים להגיע, והרבה מהם צוללים פנימה לתוך המחשב כי הם לא בקשר עם אנשים. מעניין אותם לעבור ממחשב למחשב ולגלות דברים חדשים, כמו שפעם אנשים עלו על ספינה והפליגו מיבשת ליבשת. ההבדל הוא, שהיום כדי לעשות את זה צריך רק מחשב כמו זה שיש לכל ילד, ולא אונייה או בית מלוכה שיעמדו מאחוריה".

אחד הילדים בעלי המחשב הללו הוא איתי סלע, בן 13 מהרצליה, שהגדיר את עצמו בהיסוס כ"קצת האקר". הוא בא לכנס עם אביו, מיכאל. "לא הייתי אומר שהוא כבר האקר, אבל הוא מאוד מתעניין, מבין את המחשב טוב מאוד ומנסה מדי פעם לפרוץ לפה ולשם", אמר האב, מהנדס אלקטרוניקה במקצועו. "התדמית שיש להאקרים היא של אנשים ששום דבר לא נעול בפניהם ושעושים מה שהם רוצים, אבל המציאות הרבה פחות זוהרת. קשה להיכנס למערכות. זה לא משהו שעושים כלאחר יד".

מפחד אותך שאיתי יסתבך במשהו לא חוקי?

"השאלה היא מה זה לעבור על החוק. אנשים עוברים על החוק כל הזמן. הם עוברים את הכביש באור אדום. דברים שהם אולי לא חוקיים אבל לא איומים ונוראים לא מטרידים אותי. זה כמו שאני סומך עליו שיהיה לו השכל הישר שימנע ממנו לגנוב מחנות. אם מדי פעם הוא מצליח למצוא מספר ICQ של מישהו ולהיכנס לחשבון שלו זה לא שונה בהרבה בעיני ממעבר כביש שלא במעבר חצייה".

שושנה פורבס, האקרת בת 26 ואחת הנשים היחידות באירוע, הסכימה.

"רוב מה שמעניין אותי זה בכלל לא פריצות. האקר אמיתי זה מישו סקרן שאוהב לדעת ואוהב לפרק דברים ולהבין כיצד הם פועלים. אני זוכרת שכבר בגיל 4 פירקתי והרכבתי צעצועים שאבא שלי הביא לי. אתמול אמנם נכנסתי למערכת של ספאמר (שולח הודעות דואר זבל) שעיצבן אותי והעקבות שהוא השאיר אצלי איפשרו לי לחטט לו קצת במערכת. מחקתי לו כמה כתובות דואר שהוא אסף אבל לא גרמתי לו שום נזק

אמיתי".

בתדעה הציבורית, לעומת זאת, האקרים עדיין מזוהים עם התקפות זדוניות על אתרים, כתיבת וירוסים שמשתיקים מערכות חיוניות ומוחקים מאגרי מידע וזכרונות אישיים, ואיום מתמיד על פרטיותו של כל מי שמחובר לרשת. קהילת ההאקרים מתקוממת נגד התדמית הזאת וטוענת בתוקף שהחוליגנים של הרשת הם למעשה "קראקרים" - אבל המסר לא נקלט. "אנחנו מנסים להעביר את המסר הזה, אבל קשה להעביר לאנשים באמצעות התקשורת את מה שנשמע להם כמו הבדל סמנטי", אומרת פורבס. "מבחינתי האנשים האלו מאוד ילדותיים. לתקוף את אתר הבית של החמאס ולהפיל אותו זו חוכמה קטנה מאוד, וכאן זה לא מרשים אף אחד. אנחנו מתייחסים אליהם כמו אל יתושים. הם עושים רעש ועוקצים, אבל הם לא האקרים אמיתיים. לא כל מי שריסס גרפיטי פעם בחיים שלו יגיע להציג בגלרייה".

גם הזים יוסי ורדי (ה"אבא" של "מיראביליס", מפתחי ICQ) מחפש את האמנים האמיתיים, או לפחות מנסה לזהות אילו כלים הם צריכים כדי ליצור את האמנות שלהם. ורדי, שמבוגר בכ-40 שנה מהגיל הממוצע של הנוכחים במועדון, מסתובב ביניהם בשקט, מדי פעם עוצר כדי להחליף כמה מלים עם הצעירים הרכונים על המחשבים, משוחחים בחבורות, ומנסה לזהות מגמות. "הגעתי לכאן כאנתרופולוג", אמר. "הקהילה הזאת מעניינת אותי כי יש כאן אנשים שהם אמנים ורואים במחשב ובאינטרנט את הפלטפורמה שלהם. הכוחות שדוחפים את האינטרנט קדימה הם שיתוף פעולה, שיתופיות וביטוי עצמי. חברות שיצליחו לרתום לטובתן את המנועים האדירים האלו, שמורכבים מנחילים של מיליוני משתמשים, הן אלו שיצליחו".

לדברי ורדי, קהילת ההאקרים, כמו כלל קהילת הגולשים, עוברת בשנים האחרונות תהליך של התבגרות. "פעם להמציא וירוס היה נחשב לכבוד גדול, והיום זה ממש לא כך, להיפך. אני מסתובב כאן בין האנשים, רואה את הקבוצות שבהן הם מתאגדים, מקשיב קצת לשיחות ומאוד מתרשם. מי שרוצה להבין איך עובדים גלגלי השיניים של האינטרנט, המקום הזה בשבילו הוא מצפה נהדר עם נוף מרהיב".

חזור לדף הבית | שליח כתבה | הדפס

חזור

להזמנת מנוי להיכרות עם עיתון הארץ לחץ כאן

ספורט Online | גלייה Online | כלכלה Online

תקנון האתר | תמיכה ושירות | ארכיון הארץ | המהדורה המודפסת - עמוד ראשון | דף הבית

כל הזכויות שמורות, "הארץ" © Haaretz All rights reserved